

EESTI NSV

PÕLVA RAJOOINI TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGU TÄITEVKOMITEE

Avaldati ajalehes "Kait" 11. aprillil 1972. a. O T S U S nr. 29

29. märtsil 1972 a.

Looduse kaitsest Põlva rajoonis.

Rajooni loodusvarade ratsionaalse ning heaperemeheliku kasutamise kindlustamisel, samuti kultuurilisel ning esteetilisel eesmärgil rajooni looduse ilu ja omapära säilitamisel on oluline koht looduskaitseal. Arvesse võttes ree looduslikult kaunite kohtade, parkide, põliste puude, rändrahnude ja teiste kaitset vääriivate looduslike objektide säilitamist ja kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadusega 7. juunist 1957. a. "Eesti NSV Looduse kaitsest", Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrusega nr. 242, 11. juulist 1957. a. "Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s" ning Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrusega nr. 9 12. jaanuarist 1963. a. "Looduskaitse tugevdamise abinõude kohta", Põlva Rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

o t s u s t a b s

- 1) 1. Kirmitada kohalikku tähtsust omavate looduskaitse alla võetud objektide nimekirjast vastavalt lisale nr. 1.
- 2) 2. Kirmitada vabariiklikku tähtsust omavate looduskaitse alla võetud objektide nimekirjast vastavalt lisale nr. 2.

3. Kinnitada looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusega looduse üksikobjektide kaitse korraldamise eeskirjed vastavalt lisale nr.3.

4. Kõnustada kolhooside, sovhooside, asutuste ja ettevõtete juhtkondi, kelle maavalduse piires asuvad riikliku kaitse alla võetud objektid:

a) määrata igale objektile selle kaitse ja hooldamise eest vastutav töötaja;

b) puistud, pargid, puisteed ja maastikulised objektid hoidma korras ja puhastama kuivanud puudest, okstest ja prahist igal kevadel hiljemalt 15. märtsi, parkides läbi viima niitmise 20. juuniks;

c) planeerima igal aastal eelarvetes vajalikud vahendid puistute, parkide, puisteede ning teiste looduskaitse alla võetud objektide hooldamiseks.

5. Maasürituste läbiviimine riikliku kaitse alla võetud kaitsealade, maastiku üksikelementide ja parkide piires tuleb kooskõlastada rajooni looduskaitsekomisjoniga. Ürituste korraldajatel tuleb ürituste läbiviimise käigus rikutud või prahistatud kohad korrastada kolme päeva jooksul pärast ürituste toimumist.

6. Keelata maavaldajatel urte karjääride ovaalne ilma määraldusteta, teistel asutustel ja ettevõtetel ma- ja määraldus tuleb kooskõlastada rajooni looduskaitsekomisjoniga.

Määraldusega tuleb ette näha ka vajalikud vahendid karjääride hilisemaks tasandamiseks ning rekultiveerimiseks.

7. Kõikide tööde projektiivne või teostamine, mis on vastuolus käesoleva otsusega, mis on seotud kaitse all olevate alade või üksikobjektide rikkumisega või hävitamisega ning looduslikult kaunite kohtade ilma muutumisega, urte umantse-, side- ja elektritrosside rajamine, melioratsioonitööd, puhkehitiste püstimine looduslikult kaunitesse kohtadesse, vee-

kogude veetaseme muutmine, igasuguste hoonete püstita-
mine kaitsesaladele ja kaitses alla võetud ^{objektidele} parkidesse,
tootishoonete püstitamine kuni 200 m kaugusele üld-
kasutatavatest teedest, metsa lageraie looduskaitse
alla võetud lindu- ja loomaliikide asustus ja pesitse-
mispaikades jne. tuleb selnevalt kooskõlastada rajooni
looduskaitsekomisjoniga.

8. Kohustada kolhooside, sovhooside, asutuste ja
ettevõtete juhtkondi hoidma vedelkütuse ning vedelväe-
tise hoidlad sellises asukohas ning korras, mis väldib
ka võimalike avariide korral veekogude ja pinnase saas-
tumise. Uute rajatavate vedelkütuse ja vedelväetise
hoidlate asukohad kooskõlastada selnevalt rajooni
looduskaitsekomisjoniga.

9. Koondis "Eesti Põllumajandustehnika" Põlva
rajoonikoondisel mitte eraldada vedelkütuseid ning
vedelväetisi kolhoosidele, sovhoosidele, asutustele ja
ettevõtetele, kus ei ole korraldatud nende nõuetekohast
hooldust.

10. Asutuste, ettevõtete ning organisatsioonide
juhatajaid ja nende asetäitjaid, kes on süüdi veekogude
reostamises võib ilma jätta kvartali- ja aastapremiant
või neid vähendada. (alus: Eesti NSV Ministrite Nõukogu
määrus nr.466, 4.novembrist 1966.a.).

11. Ametlisikuid ja kodanikke, kes on süüdi loodus-
kaitse eeskirjade rikkumises, kaitses all olevate loodus-
like objektide rikkumises või hävitamises, karistatakse
administratiivkorras rahatrahviga järgises ulatuses:
ametlisikuid kuni 50.- rublaga, kodanikke kuni 10.- rub-
laga (alus: Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr.9
12.jaanuarist 1963.a.).

12. Kohustades asutuste ja ettevõtete juhte määrama
okukursiooni- või väljasõidu eest vastutava iniku, kes
peab tegema programmi täitmise ja vajaliku korra, samuti
looduskaitse eeskirjadest kinnipidamise.

Puhke- ja looduskaitsealadel toimendanud korro-
rikkumised võrdsustatakse korrarikkumistega avalikes
kohtades. (alus: Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja
Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 4. augusti 1970. a. määrus nr. 355).

13. Looduskaitse objektide ning looduskaitse-
alaste eakirjade rikkumise juhtudest tuleb teatada
viivitamatult rajooni looduskaitse komisjonile või
metsamajandile, võimaluse korral samanegeelselt rakenda-
da abinõud kahjustuse leviku piiramiseks.

14. Kontroll käesoleva otsuse täitmise üle
panna rajooni looduskaitsekomisjonile, küla ja alevi
tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedele,
Räpinna ja Elva metsamajanditele ning Põlva Jahindus-
klubile.

15. Lageda kehtetuks Põlva Rajooni Tööraha
Saadikute Nõukogu Täitevkomitee otsus nr. 35 22. aprill-
list 1964. a.

16. Avaldada otsus kohalikus ajalehes "Koit".

Põlva Rajooni TSN Täitevkomitee
esimees

/I. Prikk /

Põlva Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär

/H. Post /

L i s a n r . 1

Põlva Rajooni Töörühva Saadikute
Nõukogu Täitevkomitee otsuse
nr.29 29.martsist 1972.a. juurde.

Kohalikku tähtsust omavad looduskaitsese-
objektid Põlva rajoonis.

Maastikulised objektid:

P
1. Intsikurva lagendik ja mets Põlva lähedal.

P a r g i d :

- ① Ahja park ja tiigid - Ahja k/n
- ② Krustvere park ja järv - Kanepi k/n
- ③ Tilsa park ja järv - Mustajõe k/n
- ④ Lahe park ja puisteeäärne tellised - Mustajõe k/n *ümb
võ
juurde*
- ⑤ Peri park - Põlva k/n
- ⑥ Valgjärve park ja järv - Valgjärve k/n
- ⑦ Kiidjärve park ja järv - Vastse-Kuuste k/n
- ⑧ Vastse-Kuuste park ja Tuulemägi - Vastse-Kuuste k/n
- 9. Räsina pargi alleed - Mooste k/n
- 10. Krüüdneri park - Ihamaru k/n

11.

Põlised puud:

- V ① Mänd - Ahja k/n Ahja kolhoosi maa-alal Akste Ahja-
pool Kiidjärve tee ääres, ümbermõõt 330 cm
(Akste pettal) kõrgus 15 m
- V ② Mänd - Ihamaru k/n Sassi nim. sovhoosi maa-alal
E Kõlleste külas, Krootuse-Karilatsi tee ääres,
ümbermõõt 350 cm, kõrgus 7 m
- V ③ Mänd - Ihamaru k/n Sassi-nim. sovhoosi maa-alal Kükal,
v E Võru-Tertu mnt. ääres, ümbermõõt 320 cm,
kõrgus 12 m.

• naibenchikised

- V ④ *E* Kuusk - - Ihamaru k/n Sassi-nia. sovhoosi maa-alal, 900m Ihamaru teeristist Pikka talu juures, ümbermõõt 260 cm, kõrgus 32 m.
- V ⑤ *E* Pärn - - Ihamaru k/n Sassi-nia. sovhoosi maa-alal 900 m Ihamaru teeristist Pikka talu juures, ümbermõõt 220 cm, kõrgus 21 m.
- V ⑥ *E* Kuusk - - Kanepi k/n ^{Kalvi} Kanepi kolhoosi maa-alal Varbuse lähedal Võru-Tartu maanteest 400 m idas, ümbermõõt 230 cm, kõrgus 17 m.
- V ⑦ *p v post?* Kadakas - - Põlva k/n Vilde-nia. kolhoosi maa-alal Iutsu külas järvel orundival, ümbermõõt 40 cm, kõrgus 10 m. *murdehüde*
- V ⑧ *N v* Mänd - - ("Laudsi pottai") Väraka k/n Väraka sovhoosi maa-alal Väraka-Geatse maantee ääres 300 m Väraka turiamibaasist, ümbermõõt 335 cm, kõrgus 12 m.
- V ⑨ *P* Kolm taime - Põlva k/n Põlva kolhoosi maa-alal Tilleoru läänekaldal, Võru-Tartu maanteest 200 m, ümbermõõt 340, 380, 300 cm, kõrgused 20, 18, 16 m.
- V ⑩ *R* Paka - - Rõpina apteegi tänavas, apteegi vanas aias, künnapuu ümbermõõt 330 cm, kõrgus 18 m.
- V ⑪ *R* Amuri - - Rõpina alevis Võhandu tänavas, endises korgipuu Alamõisa pargis, ümbermõõt 160 cm, kõrgus 21 m.
- V ⑫ *P* Märmid 2 - ("Puskaru pedajed") Põlva k/n Põlva kolhoosi territooriumil Põlva-Kanepi Tartu-Võru Puskaru teeristi lähedal, ümbermõõt 174, 157 cm, kõrgused 11 ja 9 m.
- V ⑬ *R* Kuusk - - Mooste k/n "Sõpruse" kolhoosi maa-alal Viira külas Tamsu talu juures, ümbermõõt 252 cm, kõrgus 24 m.
- V ⑭ *C* Pärn - - Mooste k/n "Sõpruse" kolhoosi maa-alal Viira külas Tamsu talu juures, ümbermõõt 332 cm, kõrgus 26 m.

- V 15. Tamm - Veriora k/n Veriora sovhoosi maa-alal
Koolna külas, ümbermõõt 425 cm, kõrgus 19 m.
J. 2.4.10?
- V 16. Kadakas - ("Kübara kattal") Veriora k/n Veriora sov-
hoosi maa-alal, Väike-Veeriku külas, Kübar-
saare oru nõlvakul, ümbermõõt 160 cm, kõr-
gus 11 m.
J.
- V 17. Kask - Alaküla k/n Ruusa sovhoosi maa-alal, Leevakul,
Kõrgessaare talu juures ümbermõõt hargnenud-
kohast (1 m kõrgusel) 440 cm, kõrgus 23 m.
R.
- V 18. Mänd - Põlva k/n, Vilde nim. kolhoosi maa-alal,
Peri pargis "Oru pottal", kõrgus 20 m,
ümbermõõt 300 cm.
V.P.
- V 19. Tamm - Põlva k/n, Vilde-nim. kolhoosi maa-alal,
Hibojärve pargis, ümbermõõt 420 cm, kõrgus
20 m.
V.P. 1.4.10
- V 20. Tamm - Kanopi k/n Erastvere Invaliididekodu pargis,
ümbermõõt 290 cm, kõrgus 31 m.
E. 1.4.10
- V 21. Mänd - Rüpinaest 3,8 km kaugusel Rahumäe Rüpina-
Võru mt.-st 70 m põhja ja Rahumäe-Jaana
küla teest 40 m lääne pool põllul. Võhandu
jõe sillast 230 m kaugusel. Teelt nähtav.
Kolmeharuline, väga dekoratiivne. Kõige
väiksem ü = 7,5 m juurelt 10 m, h = 18 m.
R.
- V 22. Männi-
allee - Rüpina sovhoostehnikumi peahoonest 1,2 km
kaugusel, tehnikumi juurest Võru mt.-le
viiva tee ääres. Allee algab ca 300 m enne
tehnikumi juurest tulevast tee ühinemist Võru
mt.-ga ja lõpeb teede ühinemiskohal. Ümber-
mõõdud 2 m ringis, kõrgused 15 m ringis.
R.
- V 23. Reemalgas - Kooste k/n Kooste sovhoosi maa-alal, Rasinal,
koolimajast ja autobusesipeatusest 100 m edele
suurus kiriku (kasutatakse viljahoidlana) oes,
vana Ahja-Rasina mt. ääres. Mitmeharuline
ü = 8,3 m h = 20 m.
R.

✓(4) Rannelgas - Mooste k/n Mooste sovhoosi maa-alal, Rasinal, koolimajast ja autobussipeatusast 350 m lääne (Ahja) suunas, Rasina-Ahja mnt-est 110 m lõuna ja Lutsu jõest 60 m põhja pool põõsastiku servas. Kooli internaadist 120 m kaugusel. Teelt nähtav.

15 Rändrahn
 Ø = 615 cm h = 23 m.
 Rändrahnud: Viirva mnt-est: Ø = 2,8 m, h = 22 m

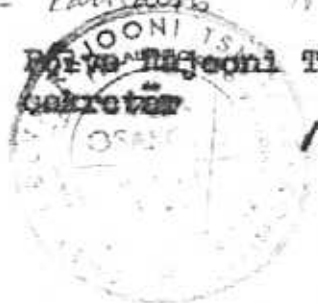
✓(1) Rändrahn - - Põlva k/n Wilde nim. kolhoosi maa-alal, Kivijärve lähedal metsas 3,6 + 2,2 + 3 m.

✓(2) Rändrahn - - "Kübara kivi" Veriora k/n Veriora sovhoosi maa-alal, Väike-Veeriku külas, Kübarasaare ligikal põllul 3,6 + 3,2 + 1,3 m

0 - Kivi Kivijärve kolhoosis maa-alal tehti pool jäänud 2-165 cm - l. rahn.

27. Kübarasaare - Kivijärve k/n Wilde nim. kolhoosi

Põlva rajooni TSH Täitevkomitee sekretär /H. Post /

3. Rändrahn - Rändrahn mnt-est Kivijärve kolhoosis 4 km põhja suunas teest - Kivijärve kolhoosi teest 200 m lõuna pool metsas, Põlva mnt-est 100 m kaugusel 716 m. 4 2,0 x 1,0 tähtsustatud

Põlva Rajooni Töörühva Saadikute
Nõukogu Taitvkomitee otsuse nr. 29
29. märtsist 1972. a. juurde.

Vabariiklikku tähtsust ²⁰¹⁸ olevad looduskaitse-
objektid Põlva rajoonis.

Maastikulisel kaitsealade:

1. Ahja jõe ürgorg - Vastse-Kuuste k/n ja Põlva k/n territooriumil. Ala levib piki Ahja jõge 18 km pikkuselt alates Koorvere maantee sillast kuni Valgaseo veskini, laiuselg kumalegi poole jõge ja Saesaare paisjärve veepiirini 300 m. Kaitseala pindala on ca 1040 ha.
2. Vähandu jõe ürgorg - Verisa k/n territooriumil Ala hõlmab Vähandu jõe oru 12 km pikkuselt Leevi sillast kuni Vindso-Partsi-Põlva maanteel oleva sillani 300 m laiuselt kumalegi poole jõge. Kaitseala on ca 750 ha.
3. Tilleorg - Kanepi k/n territooriumil Ahja jõe ürgoru piirkonnas Tille ja Mõksi veski vahelisel alal. Kaitseala piirab põhjast Mõksi veskit Tartu-Võru maanteega ühendav tee, idast Tille-Mõksi tee, lõunast Tartu-Võru maantee ja läänest Ahja jõe ürgoru perval kasvava metsa lääneserv. Kaitseala pindala ca 190 ha. *Kõik ülaltoodud objektid on maa*

P a r g i d e

1. Rõpina Sevhoostruktuurid park - Rõpina alev
2. Mooste park - Mooste k/n
3. Raimnõu park - Aleküla k/n

Maastikulisel üksikobjektid:

1. Ilumetsa kvaatrid - pindalaga ca 2,5 ha Keskne metsakond Sõgavõu vahukond

- V
- ② Valgjärve koos 250 m laiuse kaldaribaga - Ilumetsa metsakonna ^{Järve} Kohipalu vahtkond.
- ③ Muatjärve koos 250 m laiuse kaldaribaga - Ilumetsa metsakonna ^{Järve} Kohipalu vahtkond.

Põlised puud:

- ① Mänd -
K R 228 - Alaküla k/n Röpina sovhoostehnikumi maa-alal, Lokuta külas, Võõpeu maantee ääres, ümbermõõt 432 cm, kõrgus 28 m.
- ② Tamme -
K E 188 - Kanepi k/n Kanepi kolhoosi maa-alal Jõksi järve lähedal, Silgu talu juures, ümbermõõt 350 cm, kõrgus 18 m.
- ③ Tamme -
K E 189 - Kanepi k/n "Kalevi" kolhoosi maa-alal, Tilleorus, Ahja jõe läänekaldal, ümbermõõt 380 cm, kõrgus 18 m.
- ④ Kaseid 2 7
K E 193 *Mõlemad kändud* - Kanepi k/s, Kanepi kolhoosi maa-alal Kanepi-Kooreste maantee ääres, ümbermõõdud 285 ja 270 cm, kõrgused 17 ja 20 m.
- ⑤ Tamme -
K E 196 - ("Kuku tamme") Kanepi k/s, Kanepi kolhoosi maa-alal, Karste külas Kuku talu juures, ümbermõõt 660 cm, kõrgus 13 m.
- ⑥ Mänd -
K V 234 - Mikitamäe k/s, Võhandu sovhoosi maa-alal, Röpina-Niitsiku maantee ääres, ümbermõõt 3300 cm, kõrgus 12 m.
- ⑦ Kadakas -
P V 180 - Põlva k/n, Vilde-nim. kolhoosi maa-alal Metste-Tännasilma tee ääres, ümbermõõt 80 cm kõrgus 6,5 m.
- ⑧ Tamme -
P V 181 - Põlva k/n, Vilde-nim. kolhoosi maa-alal Peri pargis, ümbermõõt 450 cm, kõrgus 18 m.
- ⑨ Kask -
P V 182 - Põlva k/n, Vilde-nim. kolhoosi maa-alal, Sookülas, ümbermõõt 235 cm, kõrgus 17 m.

10. Mänd - ("Tutuga pettai") Suuremetsa k/n, Ozava
U 230 sovhoosi maa-alal, Suuremetsa külas,
übermõõt 160 cm, kõrgus 24 m.
11. Tamm ?
192
1111
- Valgjärve k/n, Valgjärve kolhoosi maa-alal,
Laiwaku talu lähedal, übermõõt 175 cm,
kõrgus 15 m.
12. Mänd - ("Kabar pettai") Veriora k/n, Veriora
K 233 sovhoosi maa-alal, Väike-Veeriku külas
maantee ääres, übermõõt 380 cm, kõrgus 17 m.
13. Mänd - ("Karo kakutu pettai") Põlva k/n, Põlva
P 177 kolhoosi maa-alal, Kiima asunduses,
übermõõt 350 cm, kõrgus 21 m.
14. Mänd - ("Kraaviotse pettai") Põlva k/n, Põlva
P 178 kolhoosi maa-alal, Kiima asunduses,
übermõõt 280 cm, kõrgus 18 m.
15. Tamm - Põlva k/n, Põlva kolhoosi maa-alal,
P 179 Kõrtsi metsas, übermõõt 325 cm, kõrgus 18 m.
16. Pihlakas - Põlva k/n, Põlva kolhoosi maa-alal,
P V 190 Tännasilma külas Saali talu juures,
übermõõt 198 cm, kõrgus 10 m.
17. Männid 2 - Alaküla k/n, Räpina metskonna Vaadinäe
K 229 vahtkonnas kv. nr. 175
übermõõdud 350 ja 325 cm, kõrgused 25 ja
23 m.
18. Kadakas - Veriora k/n, Räpina-Võru mt. ääres,
K 348 Kiimsis, Veriora sovhoosi maa-alal,
übermõõt 172 cm, kõrgus 10,5 m.
19. Kask - Hooste k/n, J. Vahtra sünnikohas, Kitse
K 349 talu, Kasru külas, "Sõpruse" kolhoosi
maa-alal, übermõõt 1,5 m, kõrgus 24 m.
20. Kask - Kanepi k/n, Otepää-Urvaste mt. ääres,
K 194 Kanepi kolhoosi maa-alal, übermõõt 230 cm,
kõrgus 13 m.
21. Annuri - Maatajõe k/n, Tilsa Lastekodu pargis,
E korgipuu
185 übermõõt 1,0 m, kõrgus 14 m.

- 24. Tammel 3 - - Valgjärve k/n, Valgjärve kolhoosi maa-
191 alal, Valgjärve järve kaldal. ü - 4,90;
4,65; 3,20 m. kõrgus 20; 20; 17 m.

Rändrahnud: *Põlva linn ja Põlva metskooli*
- 1. Rändrahn - - Ihamaru k/n, *Põlva metskooli* ~~Sooi nim. sovhoosi~~ maa-alal
E 140 *Põdra talu* Kareski külas, Tartu-Võru mt. ääres,
rabakivi mõõtmed 5,3 x 5,1 x 1,4 m
übermõõt 17,3.
- 2. Rändrahn - - ("Niitsiku suurkivi") Nikitamõe k/n, *Vihandi*
k 169 Niitsiku külas, mõõtmed 9 x 4 x 3,2 m
übermõõt 20,3 m.
- 3. Rändrahn ? - Musta-Jõe k/n, "Keit" kolhoosi maa-alal,
E 142 Põlgaste külas metsas,
mõõtmed 4,2 x 2,1 x 1,2 m, übermõõt
14,4 m.
- 4. Rändrahn - - Põlva k/n, Vilde-nim. kolhoosi maa-alal
P v 143 Metete külas Tännasilma oja kaldal,
granit, mõõtmed 5,2 x 4,5 übermõõt
14,5 m.
- 5. Rändrahn - - Veriora k/n, Veriora sovhoosi maa-alal,
y 170 *Vargu talu* Vinso külas, naantee ääres, granit,
mõõtmed 5,5 x 5 x 1,6 m, übermõõt 18,6 m.
- 6. Rändrahn - - ("Kalevipoja lootsik") Kanepi k/n,
E 70 Kanepi kolhoosi maa-alal, Knagvere külas,
Kaera-Lauri talu lähedal, mõõtmed
6,5 x 4,4 x 1,5 m, übermõõt 14 m.

Põlva Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär
/H. Post /

Rõiva Rajooni Töerühva Seadikute
Nõukogu Täitevkomitee otsuse nr. 29
29. märtsist 1972. a. juurde.

Looduskaitse alla võetud vabariikliku ja
kohaliku tähtsusega parkide kaitse korral-
damise

e e s k i r j e d

1. Parkide riikliku kaitse ülesandeks on parandada olukorras elutingimusi, luua võimalusi kultuurieks-
püksiks ning parginduse alaseks teaduslikuks uurimis-
tööks. Seega tuleb parke kaitsta sanitaar-hügieenilis-
tel ja teaduslikel eesmärkidel.

2. Keelata riikliku kaitse alla võetud parkides igasugune puude ja põõsaste vigastamine ning rüüvimine (välja arvatud sanitaar- ja koostõlgestatud kohaliku metsamajandiga ning raied, mis on seotud parkide kujun-
duse muutumisega koostõlgel käesoleva eeskirja punktiga nr. 4 karjamine, igasuguste kaeviste kaevamine, masi-
nate ja seadmete parkimine, küttesõlgede hoidmine, masi-
natega sõitmine väljaspool selleks ettenähtud teid, igasugune prohvistamine ning muud parki ja selle üldil-
met kahjustavad tegevused.

3. Parkidesse urte ehituste püstistamine, olemas-
olevate kapitaalsete varustete lõhkamine ning läbi par-
kide elektriliini- ja teetrasside rajamine tuleb koos-
kõlastada Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.

4. Riikliku kaitse alla võetud parkides on keela-
tud nende algse dendroloogilise koosseisu või arhitek-
tuurse planeeringu meelevaldne muutmine (rekonstrueeri-
mine). Mõõdapärase vajaduse korral nimetatud tööd
teostatakse vastavate projektide alusel ning need kuulu-

vad eelnevalt kooskõlastamisele rajooni looduskaitsekomisjoniga ning Looduskaitse Valitsusega.

5. Kehtestada, et otseselt riikliku kaitse alla võetud parkide nimetus loetlemata endistes mõisa- ja pastoraaliparkides, samuti väärtuslikemates taluparkides, millised omavad tähtsust puhke- või haljassaladena, teostatavad ehitus- ja kujundustööd ning raie (välja arvatud jooksev hooldustöö, sanitaarraie ja võsa koristamine) kuuluvad kooskõlastamisele rajooni looduskaitsekomisjoniga.

Looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusega geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide kaitse korraldamise

e e s k i r j a d

1. Geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide (üksikelementide) riikliku kaitse (ülesandeks) eesmärgiks on säilitada meie haruldasmäid ja teaduslikult huvitavamaid rändrahnne ja kivikülve, aluspõhja paljandaid, jugasid, meteoriidikraastreid, koopaid, karstialasid, maapinnavorme, veekogusid ning looduslikult kauneid puhkekohti.

2. Riikliku kaitse alla võetud geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide säilitamise eesmärgil on keelatud:

a) rändrahmade ja kivikülvide kahjustamine ja loodusliku ilme ning asukoha muutmine, samuti nende lähema ümbruse risustamine;

b) aluspõhja paljanditest, jugade astangutest, meteoriidikraatritest ning koobestest pae (lubjakivi, dolomiidi) mardmine, liiva kaevamine (kui see pole soetatud objekti hooldamisega) paljandite ja koobaste rikumine niimede jm. sissekraapimise teel, jugade veefõu kasutamise edasise suurendamine, jõesängi süvendamine

või risustamine või mõnel muul viisil paljandite, jugade, meteoriidikraatrite ja koobaste ning nende lähema ümbruse loodusliku ilme rikkumine või muutmine;

c) karstiladadel pae murdmine, kruuse ja liiva kaevamine, praagi mahapanek, reovete juhtimine karstilehtritesse ning karst moodustiste loodusliku ilme igasugusel muul viisil rikkumine;

d) mägede, koplite, orgude, astangute jt. pinnavormide loodusliku ilme rikkumine neist maavarude kaevamine, lageraie või mõnel muul viisil;

e) järvede, jõgede ja allikate veetaseme muutmine, vete risustamine ja reostamine ning muul viisil veekogude ja nende kallaste rikkumine ning loodusliku ilme muutmine;

f) looduslikult kaunites puhkekohtades liiva, kruusa ja kaevamine, lageraied, kasvavate puude ja põõsaste vigastamine, vete reostamine, ala prahistamine või mingil muul viisil rikkumine.

3. Turistidel ja ekakursioonidel kasutada looduskaitse alla kuuluvate objektide külastamisel autode parkimisel ja telkide püstitamisel selleks ettenähtud kohti.

4. Uute ehituste püstitamine geoloogilistele ja maastikulistele üksikobjektidele või nende otseses läheduses, kuivendusvete juhtimine karstilehtritesse jt. tööd, mis muudavad suuremal või vähemal määral kaitsealuste objektide või nende lähema ümbruse looduslikku ilmet, tuleb kooskõlastada rajooni looduskaitsekomisjoniga ning vabariikliku tähtsusega objektide korral ka Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeriumiga.

Looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusega botaaniliste üksikobjektide kaitse korraldamise

e e s k i r j a d.

1. Botaaniliste objektide riikliku kaitse eesmärgiks on säilitada meie väärtuslikumad dendraariume, kaitsekultuure, viljapuusedu ja viljapuid, metsaosid, puude rühmi ja salusid, puisteid ja üksikuid põliseid või muul põhjusel kaitset vääriivaid puid ja põõsaid, samuti Eesti NSV-s esinevaid haruldusi, teaduslikult huvipakkuvaid või dekoratiivseid taimeliike.

2. Riikliku kaitse alla võetud botaaniliste üksikobjektide säilitamise eesmärgil on keelatud:

a) dendraariumide, kaitsekultuuride, viljapuusedade, metsaosade, puude rühmade, salude ja puisteede raiumine, rikkumine või kahjustamine;

b) üksikult kasvavate viljapuude ning põliste või haruldaste puude raiumine, nende võra, tüve ja juures-tiku rikumine või kahjustamine ning puude lähema ümb-ruse rüüstamine;

c) liigina kaitse all olevate haruldaste taimede rüüstamine või puude raiumine, vigastamine (puude koori-mine, okste murumine jne.) või mõnel muul viisil nende kahjustamine kõikjal, kus nad esinevad Eesti NSV loodus-likus taimekattes. Nende herbaarset kogumist võib lubada ainult Metsamejanduse ja Looduskaitse Ministeerium, kaitse-aladel, kus esineb riikliku kaitse all olevaid taimi, on lubatud ainult selline maa-alade kasutamine viis, mis ei ohusta nende taimeliikide olemasolu;

d) liigina kaitse all olevate dekoratiivsete taimede kogumine mitteteaduslikel eesmärkidel ja müük.

3. Dendraariumide, kaitsekultuuride ja viljapuusedade rekonstrueerimine tuleb kooskõlastada Metsamejan-duse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.

4. Maavaldejad on kohustatud oma maavalduse piires olevaid objekte kaitsta ja hooldama.

Looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusega zooloogiliste üksikobjektide kaitse korraldamise

e e s k i r j a d.

1. Zooloogiliste objektide riikliku kaitse eesmärgiks on säilitada Eesti NSV-s esinevaid huvitavaid loomakooslusi ning haruldusi, teaduslikult huvipakkuvaid või rahvamajanduse seisukohalt kasulikke loomaliike, samuti luua neile vabariigis pesitsevatele ja läbivõetud pesitsevatele lindudele ohutuid pesitamis- ja rändetingimusi.

2. Riikliku kaitse alla võetud loomaliikide säilitamise eesmärgil on keelatud:

a) kaitsealuseid loomi jälitada, püüda või tappa ükskõik misaegusel viisil, samuti hävitada nende pesipaiku, rüüstada pesi ja häirida poegi pesades;

b) Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi loata muuta looduslike tingimusi kotkaste ja musttoonekurgede pesade ümbruses 200 m raadiusega;

c) laululindude püüdmine puurispidamise või mõnel muul eesmärgil ja nende müük;

d) metsasipelgate (metsakuklase ja salukuklase) pesakuhilate rüüstamine ning vigastamine, samuti sipelgate, nende nukkude ja pesaaines kogumine mistahes eesmärgil.

Märkus: metsamajanduse organite, teaduslike asutuste või õppeasutuste poolt sipelgapesade ümberasustamine, poolitamine ja paljundamine metsakaitse eesmärgil on lubatud.

3. Kotkaste ja must-toonokurgede filmimist ja fotografeerimist nende pesapaikadel lubatakse ainult kooskõlastatult Metsamajanduse ja Looduskaitsse Ministeeriumiga.

4. Riikliku kaitsse all olevate, kuid jahimajanduslikku tähtsust omavate loomaliikide kütmine on lubatud vaid Metsamajanduse ja Looduskaitsse Ministeeriumi poolt väljaantud erilubade alusel.

5. Juhuslikult püüsisse sattunud kaitsse alla kuuluvad loomad tuleb viivitamata vabastada. Mõrdesse sattunud lindudele väljapääsu tagamiseks tuleb kalapüügi rajoonides kuivatada mõrmasid avatud päradega. Looduskaitsse all olevate vigastatud või surma saanud loomade ja lindude (kotkad, toonokured, sookurg, karu, hirv, marmal, lendorav, kobras) lelust tuleb teatada koheolt Metsamajanduse ja Looduskaitsse Ministeeriumile. Lindude ja loomade püüdmine mürkistamiseks teaduslike asutuste poolt on lubatud läbi aasta ja igal pool.

6. Kohtades, kus loomad võivad tekitada tunduvalt majanduslikku kahju võib Metsamajanduse ja Looduskaitsse Ministeeriumi erilisel küttil kaitsse all olevaid loomaliike nende arvukuse vähendamise eesmärgil arvulise vahetõrje reguleerimiseks, sanitaarse seisukorra parandamiseks (võitlus epidemiate ja parasiitide haiguste vastu jne.) ning teaduslike uurimisasutuste ealdisel ka kollekteerimiseks. Keelatud on läbi viia töid, mis on seotud kaitsesaluste loomade massilise hävitamisega.

7. Aladel, mis on vöetud riikliku kaitsse alla kui lindude pesitsemis- ja peatumiskohad, on keelatud:

a) ala looduslike tingimuste muutmine (kuivendamine, järvede veepinna madaldamine), vete reostamine, jahipidamine, kogu aasta vältel (välja arvatud röövlomade ja lindude hävitamine organiseeritud korras kooskõlas jahipidamise eeskirjadega), linnuvarude kogumine, lindude hävitamine ja pesade hävitamine.

15.aprillist kuni 1.septembrini roo niitmine ning roo ja rohu põletamine, kuni 15.juulini heina niitmine ja karjatamine. Enne 15.juulit võib heina niita vaid Metsmajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi igakordseal eriloal. Lindude massilise pesitsemise perioodil (15.aprillist kuni 1.juulini) on inimeste viibimine neis kohtades lubatud vaid eriti hädavajalikel juhtudel.

Käesolevas lisas toodud eeskirjad on kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu Metsmajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja käskkirjaga nr.80 29.aprillist 1963.a.

Põlva Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär

/H. Post /